Črna redkev, repa, koleraba in kapusnice za zimo

Za jesenske in zimske dni poiščite ustrezen prostor za črno redkev, repo, podzemno kolerabo, kitajsko zelje in druge kapusnice. Upoštevajte tudi kolobar, da bodo rastline bolj zdrave, manj bo tudi škodljivcev. Ob upoštevanju optimalnih terminov setve in sajenja boste tudi s pridelkom bogato nagrajeni.

Julija sejemo črno redkev, repo in podzemno kolerabo. Črno redkev poleti sejemo od začetka julija do sredine avgusta. Takšen termin setve je namenjen jesenski in zimski porabi. Če jo sejemo po vsej gredici, pridelek redčimo na razdaljo 15 cm. Črno redkev lahko sejemo tudi v vrste, na razdaljo okrog 5 cm. Vrste naj bodo med sabo oddaljene dobrih 20 cm. Pregosto setev je treba v času razraščanja redčiti na razdaljo 15 cm v vrsti. V času kalitve sta priporočljiva zalivanje in senčenje, in sicer še posebej v primeru vročega in suhega poletja. Zalivamo dnevno, da se zemlja ne zaskorji. Kalitev bo boljša, če počakamo na poletno deževje in sejemo pred dežjem ali takoj po dežju, ko je tudi tla lažje pripraviti. Repo lahko sejemo v juliju in avgustu. Običajno jo sejemo v drugi polovici poletja, nekateri pa jo sejejo že v juniju. V poletnem času jo sejemo na prosta mesta, ki se pojavijo na vrtu. Običajno je največ prostora za zgodnjim krompirjem. Ker ima krajšo vegetacijo, jo lahko sejemo še nekoliko kasneje kot kolerabo. Tla pred setvijo repe prekopljemo ali vsaj prerahljamo. Na vrtu Zeleni svet smo jo v letu 2018 sadili tudi s pomočjo sadik. Tako setev ni pregosta, vrste se hitreje strnejo. Manj je dela z zalivanjem in redčenjem, lažje odstranjujemo tudi plevel. Za enega družinskega člana sejemo ali sadimo 1,5 dolžinskega metra repe. Če jo imamo radi, lahko tudi več. Med vrstami naj bo 30 do 45 cm, v vrsto jo sejemo na 5 cm in kasneje redčimo na 20 cm.

Podzemno kolerabo v poletnem času sejemo od konca junija do začetka avgusta. Najbolj ugoden termin za setev je začetek julija, ko je v tleh še dovolj vlage. Takrat je ugodna tudi dolžina dneva. V poletnem času setve ne pozabite senčiti, saj visoke temperature lahko povzročijo težave pri vzniku. Tudi v tem primeru dnevno zalivamo v času kalitve. Tla pred setvijo kolerabe pokopljemo za motiko globoko in opravimo setev v dobra, rahla in odcedna tla. To vrtnino pogosto sejemo počez, zato jo je treba ustrezno redčiti. Za lažjo setev malih količin semena je dobro, da drobno seme mešamo s peskom ali prepraženim prosenim semenom. Če kolerabo sejemo ali sadimo v vrsto, naj bo razdalja med vrstami približno 40 cm, v vrsti pa jo redčimo na 20 cm.

Pri črni redkvi, kolerabi in repi se izogibamo setvam na gredice za zgodnjim zeljem, cvetačo, ohrovtom in brokolijem. Te vrtnine so sorodnice in predstavljajo slab kolobar. Omenjenih vrtnin prav tako ne sejemo za rukolo, redkvico in nadzemno kolerabo. Vsi, ki boste krompir izkopali v juliju, je dobro, da za krompirjem sadite brstični ohrovt, listnati ohrovt in zelje. Za krompirjem lahko na prosto gredico umestite tudi radič in endivijo. Glede na to, da so kapusnice in fižol dobri sosedje, jih lahko sejete in sadite na isto gredico. Julija še vedno sejemo nizki fižol. Setve nizkega fižola zaključimo konec avgusta. Kitajsko zelje sejemo zadnja dva tedna v juliju in prva dva tedna v avgustu. V juliju, avgustu in začetku septembra kitajsko zelje presajamo tudi iz sadik. V primeru hladne in deževne jeseni je treba s sajenjem kitajskega zelja nekoliko pohiteti.

V praksi je pridelek boljši, če ga sadimo konec julija in avgusta.

Davor Špehar

www.zelenisvet.com
*
Za nasvet pokličite:
Davor 040 669 449

ČOKOLADNA DALIJA

Lansko poletje nas je očarala cvetoča lepotica, ki je nov križanec dalije in kozmeje. Lepi temnordeči cvetovi očarajo z vonjem po čokoladi. Čokoladna dalija nastavi veliko število cvetov. Lepa je tudi zaradi nekoliko temnejših listov. Rastlina zraste do 90 cm in cveti vse poletje. Dalijo sadimo v cvetlične gredice, na obrobe zelenjavnega vrta. S svojim vonjem privlači čebele, čmrlje in metulje. Rastlina je manj zahtevna, zato si kot posebnost zasluži mesto na zelenjavnem ali okrasnem vrtu. Gomolje jeseni pred zmrzaljo skopljemo, osušimo in shranimo v kleti do spomladanskega sajenja.

Cepljene sorte debeloplodnih drenov

V prispevku vam predstavljamo cepljene debeloplodne sorte rumenega drena, ki se od navadnega rumenega drena ločijo po okusu in večji rodnosti. Poleg izjemno uporabnih plodov rumenega drena uporabimo tudi liste za odličen čaj. Ob uživanju drena bomo zdravi kot dren in polni energije.

Sorta nikolka

Prve cepljene sorte debeloplodnega rumenega drena zorijo že julija. Izjemno dobre in uporabne so ruske sorte. Cepljene sorte debeloplodnega rumenega drena navadno obrodijo več plodov kot navadni rumeni dren. Vsebujejo veliko sladkorjev, sadnih kislin, drugih aromatičnih sestavin in barvil (antocianov) ter C-vitamin. Plodovi sortnih debeloplodnih drenov so bolj čvrsti in mesnati kot pri navadnem drenu. Plodovi navadnega drena so v primerjavi z debeloplodnimi sortami trpko-kiselkastega okusa. Plodove predelamo v okusno marmelado, ki jo lahko mešamo z drugim sadjem (hruške, jabolka), sokove, iz njih lahko kuhamo žganje in kompot. Plodove obiramo s stresanjem v ponjave, ki jih pogrnemo pod drevo. Delno zrele plodove vlagamo v zeliščno-vinski kis. Drnulje debeloplodnih sort drenov so primerne tudi za sušenje in kandiranje. Dovolj dozoreli plodovi so primerni tudi kot sveže sadje.

Debeloplodne sorte se razlikujejo po velikosti in obliki plodov ter času zorenja. Ločijo se tudi po višini rasti in količini pridelka. Cepljena sorta rumenega drena **schöbrunner gourmet** spada med visokorodne sorte drenov. Rodnost je večja kot pri navadnem drenu. Plodovi so veliki 3 do 4 centimetre. Zorijo v mesecu avgustu in septembru. Večje rodnosti je tudi cepljena sorta **jolico**. Plodovi so veliki približno 3 cm in zorijo meseca avgusta in septembra. Nekoliko nižje rasti je sorta **elegantny**, ki doseže višino okoli 2, 5 do 3 metre. Plodovi velikosti 3 cm so zreli avgusta. Sorta **jantarny** spada med rodnejše in okusnejše sorte. V polni rodnosti lahko znaša pridelek tudi do 40 kg plodov. Zori v začetku septembra. Plodovi so veliki do 3 cm. Sorta **nikolka** spada med najzgodnejše sorte drena. Plodovi zorijo od sredine julija do sredine avgusta. V polni rodnosti obrodi celo do 35 kg plodov/drevo. Med zgodne sorte uvrščamo tudi sorto **radost**. Plodovi so zelo okusni in veliki do 4 cm, zorijo od konca julija do sredine avgusta.

Davor Špehar

Sorte debeloplodnih drenov po času zorenja in velikosti plodov

SORTA	Čas zorenja in rodnost	Velikost plodov in barva
Nikolka	sredina julija do sredine avgusta, dobra rodnost	3 do 4 cm, rdeče barve
Radost	konec julija do sredine avgusta, dobra rodnost	3 do 4 cm, rdeče barve
Elegantny	avgust, dobra rodnost	3 cm, rdeče barve
Jantarny	začetek septembra, dobra rodnost	2,5 do 3 cm, rumene barve
Schöbrunner gourmet	avgust in september, visoka rodnost	3 do 4 cm, rdeče barve
Jolico	avgust in september, večja rodnost	3 cm, rdeče barve

SUHI PARADIŽNIKI V OLJU

Za suhe paradižnike v olju potrebujemo 2 kg paradižnikov, 500 g grobe soli in olje. Majhne podolgovate in zelo zrele paradižnike prepolovimo in jih zložimo na pladenj. Postavimo jih na sonce, jih solimo in pokrijemo z gazo, da jih zaščitimo pred mrčesom. Čez dan jih dvakrat obrnemo in jih zvečer odnesemo noter, da se ne navlažijo. Počakamo nekaj dni, da so suhi. Pri tem pazimo, da niso že povsem dehidrirani. S paradižnikov s suho krpo odstranimo nekaj soli in jih zložimo v kozarce ter zalijemo z oljem. Nad paradižniki morata biti dva centimetra olja, olje pa ne sme segati višje kot 1 cm do roba oziroma pokrova kozarca. Kozarce hermetično zapremo in shranimo v hladnem prostoru.